

**МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
НАЦІОНАЛЬНИЙ ТЕХНІЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ УКРАЇНИ
«КИЇВСЬКИЙ ПОЛІТЕХНІЧНИЙ ІНСТИТУТ
імені ІГОРЯ СІКОРСЬКОГО»
ІНСТИТУТ ПРИКЛАДНОГО СИСТЕМНОГО АНАЛІЗУ**

**ІНСТРУКЦІЯ
З ОХОРОНИ ПРАЦІ № 0900/235
З ЕЛЕКТРОБЕЗПЕКИ**

м. КИЇВ

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
НАЦІОНАЛЬНИЙ ТЕХНІЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ УКРАЇНИ
"КИЇВСЬКИЙ ПОЛІТЕХНІЧНИЙ ІНСТИТУТ
ІМЕНІ ІГОРЯ СІКОРСЬКОГО"
ІНСТИТУТ ПРИКЛАДНОГО СИСТЕМНОГО АНАЛІЗУ

ЗАТВЕРДЖЕНО:

Наказом Проректора

з науково-педагогічної роботи

(з розвитку інфраструктури)

від 14 січня 2025 р. №НАГ/6/25

ІНСТРУКЦІЯ
З ОХОРОНИ ПРАЦІ № 0900/235
З ЕЛЕКТРОБЕЗПЕКИ

1. Загальні положення

1.1. Дія інструкції поширюється на всі структурні підрозділи Інституту прикладного системного аналізу КПІ ім. Ігоря Сікорського.

1.2. Інструкція визначає організаційні і технічні заходи з електробезпеки також профілактики з метою попередженню враження електричним струмом під час експлуатації електричних пристроїв.

1.3. До початку самостійного виконання робіт працівник зобов'язаний пройти вступний інструктаж з охорони праці, первинний інструктаж з охорони праці на робочому місці, надання домедичної допомоги потерпілим від нещасних випадків, а також з правил поведінки та дій при виникненні аварійних ситуацій, пожеж і стихійних лих.

1.4. До самостійного виконання робіт, що відносяться до робіт підвищеної небезпеки або де є потреба у професійному доборі допускаються особи не молодше 18 років, які пройшли попередній медичний огляд, інструктажі з охорони праці (вступний, первинний на робочому місці), спеціальне навчання і перевірку знань відповідних нормативно-правових актів з охорони праці.

1.5. Кожен працівник зобов'язаний знати і виконувати правила електробезпеки, а при виникненні аварійних ситуацій вжити всіх необхідних заходів для врятування людей та майна.

1.6. У приміщеннях, де одночасно експлуатується або обслуговується більше п'яти ПК, на помітному та доступному місці встановлюється аварійний резервний вимикач, який може повністю вимкнути живлення приміщення крім освітлення.

1.7. Мережа, що живить обладнання (копіювально-помножувальне, верстатне в майстернях, ремонтних службах і т.д.), а також мережа штепсельних розеток для підключення допоміжного обладнання не повинні бути приєднані до ший щитів і шаф, до яких під'єднано ПК.

1.8. Штепсельні розетки повинні бути промарковані з зазначенням напруги (380 В, 220 В, 127 В, 42 В) і допустимої потужності електроприймачів, що підключаються.

1.9. Лінія електромережі для живлення ПК, периферійних пристроїв ПК та устаткування для обслуговування, ремонту та налагодження ПК виконується як окрема групова трипровідна

мережа, шляхом прокладання фазового, нульового робочого та нульового захисного провідників. Нульовий захисний провідник використовується для заземлення (занулення) електроприймачів. Забороняється використання нульового робочого провідника як нульового захисного провідника.

1.10. Електромережі штепсельних з'єднань та електророзеток для живлення ПК, периферійних пристроїв ПК та устаткування для обслуговування, ремонту та налагодження ПК слід виконувати за магістральною схемою, по 3 - 6 з'єднань або електророзеток в одному колі.

1.11. Під час виконання робіт можуть мати місце такі небезпечні та шкідливі виробничі фактори:

- ураження електричним струмом;
- падіння при переміщенні;
- травмування при роботі з інструментами та пристроями;
- неіонізуюче випромінювання.

1.12. Під час виконання робіт працівник зобов'язаний дотримуватись правил внутрішнього трудового розпорядку.

1.13. Працівник зобов'язаний дотримуватись вимог виробничої санітарії і правил особистої гігієни.

1.14. Працівник зобов'язаний:

- дбати про особисту безпеку і здоров'я, а також про безпеку і здоров'я оточуючих людей в процесі виконання будь-яких робіт чи під час перебування на території Університету;
- знати і виконувати вимоги нормативно-правових актів з охорони праці, правила поведінки з машинами, механізмами, устаткуванням та іншими засобами виробництва, користуватися засобами колективного та індивідуального захисту;
- проходити у встановленому законодавством порядку попередні та періодичні медичні огляди.

Працівник несе безпосередню відповідальність за порушення зазначених вимог.

1.15. При виконанні роботи за трудовим договором про дистанційну роботу, про надомну роботу працівник самостійно визначає своє робоче місце та несе відповідальність за забезпечення безпечних і нешкідливих умов праці на ньому, а роботодавець несе відповідальність за безпечність і належний технічний стан обладнання та засобів виробництва, що передаються працівнику для виконання дистанційної або надомної роботи. При виконанні роботи за трудовим договором про надомну роботу визначене працівником робоче місце має характеризуватися наявністю закріпленої зони, технічних засобів (основних виробничих і невиробничих фондів, інструменту, приладів, інвентарю) або їх сукупності, необхідних для виконання робіт або функцій, передбачених установчими документами.

2. Вимоги безпеки перед початком роботи

2.1. Перевірити зовнішнім оглядом стан електророзеток, цілісність шнурів, вилок підключення до мережі живлення та заземлення.

2.2. Забороняється працювати на несправному обладнанні.

2.3. При необхідності, підготувати та перевірити засоби індивідуального та колективного захисту.

2.4. Про всі виявлені несправності обладнання, пристроїв, пристосувань, інструментів, засобів захисту, виникнення небезпечних та шкідливих виробничих факторів, що

загрожують життю і здоров'ю працівників, доповісти керівнику робіт і до роботи не приступати до повного їх усунення.

3. Вимоги безпеки під час виконання робіт

3.1. Необхідно виконувати лише ту роботу, з якої був проведений інструктаж, забороняється передоручати свою роботу іншим особам.

3.2. Забороняється:

- експлуатація кабелів та проводів з пошкодженою або такою, що втратила захисні властивості за час експлуатації, ізоляцією;
- залишати під наругою кабелі та проводи з неізольованими провідниками;
- застосовувати саморобні подовжувачі, що не відповідають вимогам ПВЕ для переносних електропроводок;
- застосовувати для опалення приміщень нестандартне (саморобне) електронагрівальне обладнання або лампи розжарювання;
- користуватися пошкодженими розетками, розгалужувальними та з'єднувальними коробками, вимикачами та іншими електровиробами, а також лампами, скло яких має слід затемнення або випинання;
- підвішувати світильники безпосередньо на струмопровідних проводах, обгортати електролампи і світильники папером, тканиною та іншими горючими матеріалами, їх експлуатація зі знятими ковпаками (розсіювачами);
- використовувати електроапаратуру та прилади в умовах, що не відповідають вказівкам (рекомендаціям) підприємств-виробників;
- залишати пристрої, що працюють без нагляду на тривалий час;
- працювати на обладнанні зі знятими захисними кожухами;
- переносити пристрої, які знаходяться під напругою.

3.3. Про нещасні випадки чи раптові захворювання, виявлені несправності обладнання, пристроїв, інструментів, засобів захисту та про виявлені небезпечні і шкідливі виробничі фактори, що загрожують життю і здоров'ю працівників доповісти керівнику робіт.

4. Вимоги безпеки після закінчення роботи

4.1. Щоденно, після закінчення занять, викладачі, лаборанти, повинні уважно оглядати всі приміщення, що закриваються, вимкати електроприлади, освітлення, усунувати виявлені недоліки.

4.2. Після закінчення роботи слід прибрати робочі місця та вимити руки і обличчя водою з милом або прийняти душ.

4.3. Про всі недоліки, виявлені в процесі роботи необхідно доповісти керівнику робіт.

5. Вимоги безпеки в аварійних ситуаціях

5.1. Аварійні та небезпечні ситуації під час виконання роботи можуть виникнути у разі: короткого замикання, перевантаження електричної мережі, перегрівання, пожежі.

5.2. При виникненні аварійних ситуацій необхідно:

- припинити роботу;
- від'єднати обладнання від електромережі;
- доповісти про аварію керівнику робіт або керівництву факультету;
- оповістити інших присутніх працівників;
- розпочати ліквідацію аварії з дотриманням правил безпеки;

5.3. При виникненні пожежі припинити роботу, вимкнути від електромережі все електрообладнання, повідомити про пожежу керівника робіт та керівництво факультету, викликати пожежну команду за телефонним номером 101 та приступити до ліквідації пожежі первинними засобами пожежогасіння, дотримуючись правил безпеки.

5.4. Для гасіння пожежі в електрообладнанні, що знаходиться під напругою, слід застосувати вуглекислотні вогнегасники. При роботі з вуглекислотним вогнегасником необхідно пам'ятати, що вентиль і розтруб сильно охолоджуються, і щоб запобігти обмороження рук, необхідно вогнегасник тримати за ручку.

5.5. При попаданні працівника під дію електричного струму - звільнити його від дії струму, відключивши електроживлення, а при неможливості - відтягнути потерпілого за сухий одяг або, використовуючи ізоляційні матеріали. Повідомити керівника робіт та надати потерпілому домедичну допомогу.

5.6. Якщо є потерпілі, необхідно їм надати домедичну допомогу та при необхідності викликати швидку медичну допомогу за телефоном 103.

5.7. Послідовність надання домедичної допомоги:

- усунути вплив на організм небезпечних та шкідливих факторів, які погрожують здоров'ю та життю потерпілого (звільнити від впливу електричного струму, винести з небезпечної зони, погасити одяг що горить тощо);
- викликати швидку медичну допомогу за телефоном 103, а при відсутності такої можливості, прийняти заходи для транспортування потерпілого в найближчий медичний заклад;
- визначити характер та тяжкість травми, найбільшу загрозу для життя постраждалого та послідовність заходів щодо його врятування;
- виконати необхідні заходи щодо врятування постраждалого (відновити прохідність дихальних шляхів, провести штучне дихання, зовнішній масаж серця, зупинити кровотечу, іммобілізувати місце перелому, покласти пов'язку тощо);
- підтримувати основні життєві функції потерпілого до прибуття медичного працівника;

Допомога потерпілому, яка надається не медичними працівниками, не повинна замінювати допомогу з боку медичного персоналу та повинна надаватися лише до прибуття лікаря.

5.8. При виникненні нещасного випадку необхідно зберегти обстановку в робочій зоні і обладнання в такому стані, в якому вони були на момент події, якщо це не загрожує життю та здоров'ю інших працівників і не призведе до більш тяжких наслідків.

5.9. Про всі випадки аварійних ситуацій, травмування, захворювань, порушень роботи електричних пристроїв, які можуть призвести до небезпечних ситуацій, працівник зобов'язаний негайно повідомляти керівнику робіт або адміністрацію підрозділу. В усіх випадках необхідно виконувати вказівки керівника робіт по ліквідації наслідків аварії.

Провідний інженер

_____ Сергій ТОВСТОЛІС

ПОГОДЖЕНО:

Начальник відділу охорони праці

_____ Андрій ГЛУШКО

Начальник відділу правової роботи

_____ Наталія ПАНЧЕНКО